

GINTAUTAS ČESNYS IR IRENA BALČIŪNIENĖ APIE VIDURAMŽIŲ LIETUVOS MIESTIEČIŲ TRUMPOS VIDUTINĖS GYVENIMO TRUKMĖS PRIEŽASTIS

Mūsų manymu, ypatingo dėmesio senųjų gyventojų antropologijai suprasti nusipelno tas faktas, kad miesto gyventojai gyveno vidutiniškai 4,2 m. trumpiau negu kaimo. Šis skirtumas statistiškai patikimas. Tai vėlgi derinasi su miestiečių, ypač vyrų, žemaūgiškumu. Beje, vyrų amžiaus skirtumas mieste buvo dar didesnis — 5,2 m. Prastesnius miestiečių biologinius rodiklius reikėtų aiškinti viduramžių miesto specifika: savo gyventojams jis nesudarė to ekologinio komforto, kurį sudaro šiuolaikinis miestas ir kuris įeina į urbanizacijos, kaip augimo ir brendimo palankaus faktoriaus, sąvoką. Nešvara, skurdas, epidemijos buvo didžiosios viduramžių miestų rykštės, jos negalėjo neatsiliepti gyventojų sveikatai.

Miestietės, kaip ir valstietės, gyvendavo trumpiau negu vyrai. Tik Vilniuje tas amžiaus skirtumas buvo vieneriais metais mažesnis — 3,5 m. Gal tai reikėtų aiškinti prieinamesnę mieste nėščiosioms ir gimdyvėms medicinos pagalbą.

Gintautas Česnys, Irena Balčiūnienė, *Senųjų Lietuvos gyventojų antropologija*, Vilnius: Mokslas, 1988, p. 71–72.